

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну
Кафедра інженерії та технології виробництва
Інститут модернізації змісту освіти
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра гігієни та соціальної медицини
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали
XI Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2025 року, м. Київ)

КИЇВ 2025

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. - доктор педагогічних наук., професор (відповідальний редактор);
Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук,
професор;
Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;
Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;
Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;
Гвозд'їй С.П.–доктор педагогічних наук, професор;
Дашковська О.В - кандидат хімічних наук, доцент;
Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;
Мазепа М.А. – доктор медичних наук, професор;
Міхановська Н.Г.- доктор медичних наук, ст. науковий співробітник
Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник
Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;
Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;
Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник
Постолатій Т.О. - відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом XI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали XI Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025 . – 230 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Автори статей, 2025
УДУ імені Михайла Драгоманова

83. Мазепа М.А., Гузій О.В., Крук Б.Р., Тиравська О.І., Орфін А.Я. Формування знань з техніки безпеки проведення реабілітаційних заходів у студентів, що здобувають спеціальності фізична терапія та ерготерапія.....	114
84. Макеєв В.В. Моніторинг надзвичайних ситуацій в Україні.....	115
85. Макляк В. В. Виклики та шляхи забезпечення техногенної безпеки.....	116
86. Мартинюк Ю. А. Композиційні електропровідні будівельні вироби на основі металевого шламу.....	119
87. Маруш І.В. Роль ментального здоров'я під час фахової підготовки майбутніх фахівців медичної галузі.....	120
88. Масалов Г. Г. Людська безпека в умовах сучасного світу.....	121
90. Матвієнко В. Д. Радіаційна безпека.....	122
91. Мацюк О. Р., Березюк О. В. До безпекових питань сміттєзвалищ.....	123
92. Медведь Ю. А. Енергоефективні вогнезахисні покриття на основі промислових відходів.....	125
93. Mezentseva I.O., Martynenko O.G. Implementation of educational components of the civil security specialty at the master's level of education.....	126
94. Михайлова С. А. Екологічна безпека та виклики сучасного світу.....	127
95. Михайлова С.А., Крайнюк О.В. Оцінка параметрів мікроклімату у кабіні дорожньо-будівельної техніки.....	128
96. Мічкур А.В., Іщенко І. Попередження надзвичайних ситуацій техногенного характеру.....	129
97. Міщук М. Д., Березюк О. В. Вплив ТПВ на здоров'я та навколишнє середовище...	130
98. Мосов С. П., Чубіна Т. Д. Аеромедична евакуація: зарубіжний досвід.....	132
99. Мотрічук Р. Б., Ковбаса В. О., Школяр Є. В. Вплив зовнішніх теплових чинників на процес горіння піротехнічних сумішей.....	133
100. Музика Р.Г. Аналіз професійних захворювань працівників гірничо-металургійного комплексу України.....	134
101. Мусійчук Н. І., Березюк О. В. Ергономічні питання організації робочого місця ІТ-спеціаліста.....	135
102. Накемпій О.К., Володченкова Н.В. Ментальне здоров'я як складова системи управління ризиками у сфері охорони праці.....	136

висоті, щоб руки могли вільно лежати на підлокітниках. Достатнє освітлення також є критично важливим для запобігання втоми очей [5]. Потрібно забезпечити, щоб робоче місце було добре освітлене, але без прямих відблисків на екрані монітора. Використання регульованих світильників може допомогти налаштувати інтенсивність світла відповідно до потреб користувача.

Встановлення програм, які нагадують про необхідність перерв, може стати корисним інструментом у підтримці здоров'я ІТ-спеціалістів. Важливим аспектом є також акустичний комфорт робочого місця [6]. Забезпечення відсутності гучних шумів або відволікаючих звуків підвищує концентрацію та продуктивність [7].

Отже, ергономіка робочого місця ІТ-спеціаліста відіграє дуже важливу роль у забезпеченні продуктивності праці та здоров'я працівників ІТ-сфери.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березюк О.В. Проблеми при викладанні безпеки життєдіяльності в процесі підготовки фахівців радіотехнічного профілю. Педагогіка безпеки. 2019. №2. С. 104-111.
2. Березюк О.В. Оптимізація міжпредметних зв'язків при формуванні компетенцій з безпеки у фахівців радіотехнічного профілю. Педагогіка безпеки. 2018. № 2. С. 95-101.
3. Khrebtii H. et. al. Innovative ways of improving medicine, psychology and biology Primedia eLaunch, 2023. 305 p.
4. Березюк О.В. Цифрові технології в процесі вивчення студентами безпекових дисциплін. Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології: матер. XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. К.: УкрІНТЕІ, 2019. С. 318-321.
5. Березюк Л.Л. та ін. Визначення рівня міжпредметних зв'язків у процесі вивчення біології та географії майбутніми фахівцями у сфері кооперації. Моє бачення шляхів удосконалення вивчення навчальної дисципліни, яку я викладаю: тези доп. на IV Всеукр. наук.-метод. конф. Вінниця: ВКІ, 2018. С. 34-37.
6. Лемешев М.С., Березюк О.В. Основи охорони праці для фахівців менеджменту: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2009. 206 с.
7. Березюк О.В. Розробка віртуального лабораторного стенду для проведення лабораторної роботи "Дослідження виробничого шуму". Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні: матер. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. студентів, аспірантів та молодих вчених. Херсон, 2020. С. 218-220.

МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Накемпій О.К., Володченкова Н.В.

*ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», Запоріжжя, Україна
elena.nakempiy@mipolytech.education*

У сучасних умовах війни та соціальної нестабільності проблема збереження ментального здоров'я працівників набула особливої актуальності. Традиційно система охорони праці зосереджена на фізичних ризиках, проте психологічна безпека дедалі більше визнається критичною складовою загального благополуччя на робочому місці. Ментальне здоров'я визначається як стан психічного благополуччя, за якого особа може реалізувати власний потенціал, справлятися зі стресом, продуктивно працювати і робити внесок у життя спільноти. У сфері праці цей компонент є невід'ємним елементом загальної безпеки. Працівники, що перебувають у стані хронічного стресу, тривоги чи депресії, є більш вразливими до виробничих травм, помилок, зниження продуктивності та конфліктів у колективі [1]. До психосоціальних ризиків належать такі чинники, як надмірне робоче навантаження, низький рівень автономії, нестабільність зайнятості,

відсутність підтримки з боку керівництва, мобінг, травматичні події (зокрема пов'язані з війною). Ці фактори можуть спричинити розвиток посттравматичного стресового розладу (ПТСР), професійного вигорання, тривожних розладів тощо.

У сучасному управлінні охороною праці особливу увагу слід приділяти інтеграції психічного здоров'я як складової загального ризик-менеджменту. Така інтеграція повинна здійснюватися на стратегічному, тактичному та операційному рівнях управління організацією. На стратегічному рівні доцільним є включення ментального здоров'я у корпоративну політику безпеки праці, визначення цілей щодо забезпечення психічного добробуту персоналу та розробка нормативних документів, які регламентують відповідні підходи. Тактичний рівень передбачає впровадження систем моніторингу психосоціальних ризиків, регулярне проведення опитувань та психологічних аудитів серед працівників, а також запровадження програм підтримки ментального здоров'я. На операційному рівні важливо забезпечити доступ до професійної психологічної допомоги, реалізовувати програми навчання для працівників і керівників з питань емоційної компетентності, запобігання стресу та професійному вигоранню. Також необхідно впроваджувати адаптивні форми організації праці, зокрема гнучкий графік, віддалену роботу, заходи щодо підтримки work-life balance. Інтеграція ментального здоров'я у систему охорони праці має базуватись на принципах комплексності, превентивності, залучення працівників до процесу прийняття рішень та етичної відповідальності роботодавця. Ефективне управління психосоціальними ризиками передбачає інтеграцію питань ментального здоров'я на всіх рівнях організації: проведення оцінки психосоціальних ризиків на рівні організації, психологічна підтримка працівників, проведення тренінгів, моніторинг ментального стану працівників та своєчасне реагування на ознаки стресу чи вигорання [2].

Висновки. Ментальне здоров'я має стати пріоритетним напрямом у стратегії охорони праці. В умовах воєнного стану, соціальної нестабільності та підвищеного рівня стресу, ігнорування психічного благополуччя персоналу може мати серйозні наслідки для безпеки, ефективності та довгострокової стійкості підприємств. Включення ментального здоров'я в систему управління ризиками є необхідною умовою для забезпечення стійкості підприємств, збереження продуктивності та попередження професійного вигорання.

Література

1. Психосоціальні ризики для психічного здоров'я на робочому місці. Охорона праці і пожежна безпека: веб-сайт. URL: <https://oppb.com.ua/news/psyhosotsialni-ryzyky-dlya-psyhichnogo-zdorov-ya-na-robochomu-mistsi> (дата звернення 19.04.2025).
2. Як знизити психосоціальні ризики на робочому місці: веб-сайт. URL: <https://phc.org.ua/news/yak-zniziti-psyhosotsialni-riziki-na-robochomu-misci-0> (дата звернення 19.04.2025).

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Світлана НАРОЛЬСЬКА

ВСП «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

Владислав НАРОЛЬСЬКИЙ

Студент факультету Міжнародних комунікацій та політології

Хмельницького національного університету

svetlanavnnicka@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

**XI Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(25 квітня 2025 року, м. Київ, УДУ імені Михайла Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 25.05.2025 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163
